

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:

Van 66 tot zes regels. f 1.00.
Voor elken regel meer. 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

DONDERDAG 11 AUGUSTUS.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden 4.50
Voor de overige steden des Rijks 5.00

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indië:
W. J. VAN HAREN NOMAN, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbesittingen,
per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het
abonnement f 60, Ned. Cour.

BERIGT.

De Uitgevers vestigen de aandacht van den lezer op de afzender van de lezers desz. Courants in het bijzonder op de rubriek "ADVERTENTIEN" in dit Dagblad geopend.

Overal in ons vaderland in aanzienlijken getale verspreid, beloven advertentiën, in deze Courant tegen zeer billijken prijs geplaatst, door de duizende lezers, aan wie ze onder de oogen komen, de vruchten, welke men van advertentiën verwacht.

Berigten van geboorte, huwelijk en overlijden worden door de Uitgevers, gratis, in DE INDIËR opgenomen.

JOH. NOMAN EN ZOON.

De aanstaande discussie.

Het heeft een ongunstigen indruk op ons gemaakt, dat 33 tegen 26 leden der Tweede Kamer hebben kunnen goedvinden te weigeren, het korte uitstel, dat de R. C. leden der Kamer gevraagd hebben voor de beraadslaging over de wet op de kerkgenootschappen.

Zoo niet de billijkheid, dan had toch de beleefdheid geboden, dit gevraagde uitstel te verleenen. Het argument, door den Heer VAN GOLTSTEIN aangevoerd, om het uitstel te weigeren, had juist behooren te leiden tot het toestaan van het verzoek. Indien toch over de zaak geen nieuw licht meer kon verspreid worden; indien, door dit uitstel, geenerlei verandering in den stand van zaken kon gebracht worden; wat vrees dan, om toe te geven aan het verzoek dergenen, die in dat uitstel nog eenige hoop schenen te koesteren? Het weigeren daarvan was alzoo, zachtst genomen, eene onbeleefdheid.

Onbillijk is het bovendien in het oog van hen, die de wet voor Vrijdag te kort achtten, om behoorlijk kennis te nemen van het aanzienlijk getal adressen, gedurende het jongste reces ingekomen; die meenden, dat wellicht, ten gevolge van een kort uitstel, de uitslag bekend kon worden van de missie des Heeren LIGHTENVELT, zoodat de Regering zelve inmiddels tot andere inzichten zou kunnen komen.

De Kamer heeft hier geweigerd, wat nimmer geweigerd wordt: uitstel van executie. En de Regering heeft daaraan krachtig de hand geleend op hare gewone wijze van doen: namelijk door niet te meenen wat zij zegt. De Heer VAN HALL verklaarde namelijk, zich in de kwestie niet te mengen, de beslissing daarvan aan de wijsheid der Kamer overlatende..... maar "hij hield zich overtuigd, dat de Kamer niet uit het oog zal verliezen, dat, zoo de wet wordt aangenomen, zij dan nog bij de Eerste Kamer moet worden behandeld, en dat de tegenwoordige zitting al ras ten einde spoedt". Het is dezelfde tactiek, die aan de Natie "eene mildere toepassing der Grondwet" belooft, en die Grondwet te gelijker tijd geweld aand doet, om in strijd met hare letter en haren geest de handelen.

De beraadslaging zal dan aanstaanden Vrijdag plaats hebben.

Niet zonder verwondering heeft men echter opgemerkt, dat reeds tegen Maandag e. k. twee andere wets-ontwerpen zijn aan de orde gesteld. Moet dit beteekenen, dat men zal stemmen en eene eigenlijke discussie ontwijken?

Wij gelooven, wij hopen het niet. Men verliese niet uit het oog, dat reeds herhaaldelijk in de Kamer een stap is gewaagd, om op het terrein der eigenlijke discussie te komen. Steeds is men weêrhouden geworden door de opmerking: "Wacht tot dat de wet aan de orde zal zijn."

Nu zij aan de orde is, zal dan ook het vraagstuk behoorlijk en grondig moeten worden behandeld.

De wonde "die onwillekeurig is toegebracht" moet worden gespeeld en onderzocht. Geen ontwijken langer. De Natie sidderde wellicht een oogenblik bij het verrigten van de pijnlijke operatie; zij is onvermijdelijk, wil zij weder gezond worden en krachtig blijven.

Maar er moet meer worden gedaan.

Er behoort rekenschap te worden gevraagd van de minachting, door de Regering betoond jegens dat deel der Volksvertegenwoordiging, wier pligtmatige zwaarte arbeid, ten eenenmale is op zijde geschoven, en onbeantwoord is gelaten.

Er behoort geprotesteerd te worden tegen de constitutionele ketterijen in de Memorie van Beantwoording der Regering, waardoor de ministeriële verantwoordelijkheid wordt vernietigd en de vrije werking der Volksvertegenwoordiging verlamd.

Er behoort een nauwkeuring en volledig onderzoek te worden ingesteld, nopens hetgeen de uitkomst kan zijn van de zonderlinge zending des Heeren LIGHTENVELT naar Rome.

Er behoort rekenschap, strenge rekenschap te worden afgevraagd van het aanzijn der Heeren PAHOD, FORSTNER VAN DAMBENOY en ENSLIE in een Ministerie, dat de "tegenovergestelde rigting" volgt van het Ministerie, waarvan zij vroeger deel uitmaakten.

Op die wijze zal dan toch de Natie — al wordt ook de ongrondwettige wet der "liefde" en der "gelijke bescherming" doorgedreven — vruchten plukken van de discussiën, die op handen zijn.

Dan zal zij vernemen wat de gehalte is en de zedeleer van het ministerie DONKER-VAN HALL!

De Hoogleeraar VREEDE schijnt dagelijks meer van den "shok" te bekomen, dien zijn "nationaal geestesleven" heeft ondervonden. Hij heeft de natie bij den neus leidt, door onder den naam van "bevrediging" nog veel erger te doen, dan men aan het vorige Ministerie met den besten wil ter wereld had kunnen verwijten.

Zie hier eenige zinsneden, uit een nieuw art., dat de hoogleeraar VREEDE openbaar maakt in de Utrechtsehe Courant van heden.

Wij hebben onze bevreemding te kennen gegeven, dat de Memorie van Beantwoording der Regering niet een nader onderzoek in de afdelingen der Tweede Kamer had uitgelokt. — Behalve de onvolledigheid van het ontwerp van wet, over welke reeds in het Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs was geklaagd, en die nog menige aanvulling wenschelijk deed achten, scheen, in afwachting der terugkomst van den Minister Lightenvelt, nog wel een en ander punt tusschen de Regering en Vertegenwoordiging tot eenige klaarheid te moeten gebracht worden. — In de Memorie van Beantwoording komen deze opmerkelijke zinsneden voor, die waarlijk wel toelichting behoeven: "Ten gevolge van de bemoeijingen der Regering, blijkens de stukken bij deze Memorie gevoegd, in den eed der Roomsche Prelaten hier te lande af te leggen, is eene wijziging gebracht, waardoor uit dien eed nimmer zal kunnen geredeneerd worden als of tengevolge daarvan de trouw, aan den Koning verschuldigd, eenigermate op den achtergrond zou zijn gesteld." — Het blijkt daaruit verder dat ook de reeds afgelegde eeden in denzelfden geest moeten worden opgevat en nageleefd zullen worden; gelijk zij zelve, die den eed gezworen hebben, bereids in een Adres (*) aan den Koning hebben gezegd, plegtig te verklaren, "dat zij geen eed gezworen hebben, die, onder welk opzigt ook met de getrouwheid aan den Koning of met de gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat verschuldigd, in strijd is."

Sluiten deze dubbelzinnige regelen het voornemen der Regering in, om de Heeren Zwijnen, van Vree en huone ambtgenooten, die niet in handen des Konings, maar ten overstaan van den Pauselijken Internuntius den eed gezworen hebben, en welke eed zij beweert dat zal worden nageleefd, goedwillig toe te laten, zonder zich te bekrennen aan den kreet, welke tegen het vorig Ministerie is opgegaan, toen men vernam, dat in stede der twee Bisschoppelijke zetels, in het Concordaat van 1827 vermeld, vijf, en wel een Aarts-bisschoppelijke aan het hoofd, te Rome zonder eenig verzet van het Nederlandsch Bewind, ingesteld waren? — Dat de tegenwoordige Ministers hunne inzichten liever geheel en duidelijk bloot leggen, dan dat zij de achterdocht aankweken en de vermoedens billijken, welke in de Nederlander van heden met de namen mystificatie en valsstrik worden aangeduid. — Zoo zoude dan wél op dat Adres der Kerkvoogden, maar niet op dat der honderdduizende petitionerissen worden gelet, die zich gewis niet hebben voorgesteld, dat het Kabinet van 19 April zich met de subjectieve interpretatie der van buiten opgedrongen Prelaten zoude vergenoos-

(*) Waarom is allen een fragment en niet het gansche Adres aan de Staten-Generaal kenbaar gemaakt?

gen en met den "geruststellenden volzin", die volgens de Nota van den Pauselijken Internuntius, in de nieuwe formulieren van den eed voor de Patrijzen, Primaten, Aartsbisschoppen en Bisschoppen, van het Koninkrijk der Nederlanden te lezen staat. — Maar onze staatsleden drijven de goedwilligheid jegens de Heeren Zwijnen, van Vree, enz. te verre, wanneer zij, zonder te letten op het door den Italiaanschen Diplomaat medegedeeld formulier, dat alleen van trouw aan den Koning en zijne opvolgers, maar niet van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat gewaagt, zooveel gewigt hechten aan de zinsnede van een Adres, hetwelk toch wel in geen geval de plaats van een plegtige eedsaflegging door onderdanen kan innemen.

Op de bewering van de Nederlander, dat de Grondwet zou staan onder de leiding en den invloed van den Heer VAN HOËVELL, antwoordden wij:

"Men behoort stelliger bewijs te leveren dan "naar wij vernemen," en dan "vrij algemeen wordt gerekend" om te verklaren, dat de Grondwet onder den invloed en de leiding van den een of anderen persoon zou staan.

"Invloed en leiding zijn, meenen wij, uitdrukkingen veel te sterk om bekend te stellen, dat de heer VAN HOËVELL wellicht met de Grondwet sympathiseert.

"Maar toegegeven (schoon het tegendeel waar is), dat de Grondwet zou staan onder de leiding en den invloed van den heer VAN HOËVELL, zou ook dan nog het antwoord van de Nederlander duidelijk zijn?

"Want ook dan nog is dat antwoord: "omdat de Heer VAN HOËVELL in 1852 heeft gestemd tegen eene conclusie, door den heer GROEN voorgesteld, daarom heeft de Grondwet in 1853 gezegd, wat de Grondwet NIET GEZEGD HEEFT."

"Is dat duidelijk?"

Na dit antwoord lezen wij in de Nederlander: "Gaarne zouden wij, ter inlichting, van de Grondwet vernemen Had de Heer GROEN niet zelf verklaard, dat hij de algemeene strekking van de Nederlander bevestigde, wij zouden de gissing wagen, dat de anti-revolutionnaire Redactie onze Moedertaal niet meer begrijpt.

Voor wie kan nog twijfelachtig zijn, wat de woorden beteekenen: "schoon het tegendeel waar is?"

Alleen voor de anti-revolutionnaires, die gewoon zijn, eene negatie van gister te maken tot eene bevestiging van heden.

Wij mogen nogtans niet uit het oog verliezen, dat, ondanks deze afleiding, de Nederlander ons nog altijd, met betrekking tot de zaak zelve, schuldig is de wederlegging van het bewijs, dat "de anti-revolutionnaire partij gewoonlijk laakt in een ander, wat zij zelve niet schroomt te doen, als haar belang dit meebrengt."

De Nederlander van heden (N° 958) is merkwaardig. Daar wordt aangekondigd, dat de gewijzigde wet nog niet aannemelijk is voor de anti-revolutionnaires.

Wat ontbreekt er aan? Och, bitter weinig!

De redactie van art. 1 moet veranderd worden. In art. 2 moeten vaste regels gesteld worden, "naar welke het Gouvernement, in het al dan niet toelaten der vreemdelingen, te werk gaat?"

Omtrent het klokkengelui moet in den regel vrijheid gelaten worden.

Dan blijft van de wet niets over; want wat er dan nog overblijft zal, zegt de Nederlander, niet ten uitvoer worden gelegd.

Maar... er blijft dan nog één middel, aldus vervolgt de Nederlander, om het verwijt te ontgaan, dat de wet zal zijn eene mystificatie.

Wat is dat wondervolle middel? "Betere in het licht stelling door het Ministerie van de nationale staatkunde, dan geschied is bij het Adres van antwoord, en bij de Memoriën van toelichting en beantwoording!"

Twee vragen aan de Nederlander. Welk lid der Staten-Generaal zal, met het oog op zijn eed, eene wet durven helpen tot stand brengen, waarvan de bepalingen niets beteekenen of niet uitvoerd kunnen worden, en waarvan het geheel het verwijt niet kan ontgaan, dat het is "eene mystificatie" der Natie? Heeft de anti-revolutionnaire partij vergeten, dat zij, door dergelijke veranderingen in de wet te brengen,

alreder zelve zal doen wat zij aan anderen zoo dikwerf, met datzelve bechuldigen, heeft verweten: "naamlijk de wijze van amendement eene geheel andere wett in plaats stellen van de, oorspronkelijk door de Regering aangeboden?"

De onvrijzinnige groenians brengt ons in de daad in verwarring.

Op den Nederl. van 14 Juli "dat de anti-revolutionnaire beginselen wel degelijk eene genetische, herstellende en opbouwende kracht bezitten, is in alle eeuwen gebleken, en vooral ten tijde der kerkvervorming," merkten wij aan:

"Reken aan in alle eeuwen anti-revolutie, dus sints menschen geheugenis was er de revolutie, waartegen de partij ijvert

"Bedenk daarbij de Roomsche Kerk revolutionnair." De Nederlander weerlegt ons in zijn nummer van 8 Augustus.

"De Grondwet vindt het denkbeeld ongerijmd dat de kracht der anti-revolutionnaire beginselen ook ten tijde der reformatie blijkbaar is geweest.

"Zij toont door haar naïve verbaasheid, dat zij niet zeer bekend is met de Reformatie en met hetgeen haar voorafging."

Wat krachtig argument! verwijzing op onze "naïve verbaasheid;" op onze onkunde met de Reformatie, waarover wij, zelfs niet het kleinste citaatje bijbragten. In het nederlanderachtig oog schroomelijk bewijs van onkunde.

Maar er was sprake van de revolutie en van anti-revolutie.

Was de reformatie anti-revolutionnair, dan was er toen reeds de revolutie.

Was de anti-revolutie in alle eeuwen, ook de revolutie moet er dan sinds menschen-geheugenis geweest zijn. Het is na de beweringen van de Nederlander volstrekt noodzakelijk te weten, tegen welke revolutie eigenlijk de groenians gekeerd zijn.

Voor al met het oog op de tot dus ver aangenomen beduidenis van de revolutionairen, waaronder, zooals Dr. Fruin zegt, Groen iemand verstaat, die de begrippen, "sedert 1789 in zwang gekomen, toegedaan is, "zonder het minst te bedoelen, dat hij die door eene omwenteling in werking zoekt te brengen."

In den Fakkel N°. 31 leest men van "de benoeming der bisschoppen." Die daad was verraad tegen het Vaderland, omdat zij buiten weten der Regering, buiten den Koning plaats had."

Maar waarom dan zoo in vuur en vlam tegen ministers, over iets dat buiten hun weten geschiedde?

Waarom tegen leden der Tweede Kamer geijverd, die er zeker ook niet meer van wisten?

Of werd de opgewondenheid misbruikt om, door den "collectieven opperheer", zoo als de Heer Groen zeggen zou, te voorschijn te doen komen, eene politieke revolutie te weeg te brengen?

"Wij hebben het aanknoopen van nieuwe onderhandelingen door het ministerie van HALL met den Pauselijken Stoel en het zenden van den minister LIGHTENVELT naar Rome als onstaatkundig afgekeurd, en duizenden met ons."

Slechts onstaatkundig.

Meer niet.

Maar als er bisschoppen benoemd zijn buiten weten van Ministers; dan zijn deze.....? de menigvuldigheid der in de tijd gebezigde epitheta maakt waarlijk de keus moeijelijk.

Het "doel" dier afkeuring, als onstaatkundig, was evenwel niet om "wantrouwen" tegen het ministerie van Hall te wekken.

Maar er wordt, welligt, om tot nederigheid te stemmen, bijgevoegd.

"Geen blind vertrouwen past op ons namen, waarvan sommigen juist geen vereerende antecedenten hebben. De geschiedenis is de beste leermeesteres.

Niets is strijdiger met, en verderfelijker voor het Protestantisme dan blind vertrouwen.

"Welgelukzalig is de mensch die geduriglijk vreest."

De Fakkel zeide terecht dat de benoeming der bisschoppen is geschied buiten weten van het laatstvoorstaande ministerie.

De Nederlander No. 955 neemt uit de Boekzaal, thans zoo wij meenen, door eene echte anti-revolutionnaire hand geschreven, over:

"Da Koning heeft een vaderlandsch woord uit zijn hart bij de opening der Staten-Generaal gesproken, een woord dat gevoeligheid toont over den hoon, door Rome aan het Vaderland aangedaan, en over de onverantwoordelijke handelwijze van het vorig Ministerie."

Als de Boekzaal sena moest verantwoorden, wat buiten haar weten geschiedt!

De Fakkel vraagt:

"Zij er aan het Ministerie van Binnenlandsche zaken beambten, die tevens in dienststaan van of in naauwe betrek-

"king tot den oud-minister THORBECKE en den secretaris van den pauselijken internantie? Is het waar, dat de tegenwoordige Minister van B. Z. te goed van vertrouwen is? Is het waar, dat de bedoelde ambten van dit goed vertrouwen op het schaatsteloost misbruik maken?"

Wanneer de Fakkel feiten wist, dan deed hij wel, ze mede te deelen, zoo ze dat verdienen.

Weet hij ze niet, dan deed hij beter te zwijgen, dan zulke insinuaties te doen, waar onderzoek, tegenspraak, teregtwijzing, volstrekt onmogelijk zijn.

Zoodra het Thorbecke geldt, is dit zeker niet de minst gebruikelijke wijze van doen; en ten opzichte van hem schijnt dit vrij geoorloofd; hoezeer in ons oog altijd vrij oneerlijke taktiek.

Maar het geldt hier ook den heer van Reenen en alle ambtenaren van het Departement van Binn. Z.

Door niemand te noemen worden allen beschuldigd, hun pligt niet te doen.

Bij den heer VAN REENEN argwaan gewekt tegen allen, omdat niet wordt gezegd op wien men het oog heeft.

Bovendien is het niet het gezag ondermijnen, wanneer men een geheel departement beschuldigt van verkeerdheid, en de minister van zich bij den neus te laten leiden?

De Volksvriend vermeldt met schijnbaar welgevallen: "wij tellen nu 12 zulke kerkeraden of diakonie-besturen, die besloten hebben geene bedeeling te doen aan hen die sterken drank gebruiken."

In hetzelfde Nummer (3 Augt.) wordt gevraagd: "Zouden onze leeraars niet wat te huiverig zijn om de afschaffingszaak op den predikstoel aan te bevelen? Zij is immers niet vreemd aan het oogmerk en den inhoud der Evangelieverkondiging? — Worden dan niet de leeraren geroepen de gemeente in te lichten omtrent eene zaak die in het maatschappelijke leven zoo veel besproken wordt en van zoo beslissenden invloed is op den welstand der Kerk? — Wij kunnen dit niet gelooven. — Wij houden 'er voor, dat het aan den ijver ook der Evangeliedienaren is toe te schrijven, dat zij in Noord-Amerika zoo gelukkigen voortgang heeft gehad en tot zulke verbazende uitkomsten is geraakt."

Van de meer dan 2000 diakonie-besturen reeds!! twaalf, die de afschaffingszaak bij de armen-bedeeling bevorderen!

Wat hebben de leeraren tot heden gedaan in het belang eener doeltreffende en op zuivere beginselen rustende armenzorg, behalve:

het doen teekenen, ook door bedeelden van adressen tegen de R. K. bisschoppen?

het materieel beheer der protestantsche genootschappen Welstand enz?

Het Weekblad voor de burgerlijke administratie wijst in n°. 216, op de misbruiken, welke bij het verleenen van kindergelden aan predikanten bestaan, en waarvan de Regering geene onwetendheid kan voorwenden, omdat zij overbekend zijn. "Er zijn reeds genoeg halfgeleerden; hunne bende verdringt al wat licht verspreiden kan en brengt niets dan wee over het land. Zij munten vaak alleen uit door domheid en geestelijken hoogmoed." zegt dat blad.

Buitenland.

ENGELAND.

H. M. zal niet in persoon de zitting van het Parlement sluiten; den 18 of 20 zal dit door gemagtigden geschieden.

Het ministeriëel gastmaal te Greenwich, dat de sluiting voorafgaat, is op Zaterdag aanst. bepaald.

FRANKRIJK.

De heer Baze heeft verklaard, dat hij het einde zijner ballingschap niet als eene gunst kon aannemen.

— In het eerste halfjaar van 1852 zijn alleen te Nantes 2,579 Zwitsers naar Amerika sloop gegaan.

— De koningin Cristina is te Havre aangekomen.

— De minister van Binnenlandsche Zaken heeft aan de prefecten op nieuw last gegeven een waakzaam oog te houden op den verkoop van almanakken; men weet dat die in de jongste jaren, bij vele geestige zetten, grootelijks het voertuig van anti-maatschappelijke leeringen zijn geweest.

BELGIE.

Het ongemeen gunstige weder, dat in de jongste dagen geheerscht heeft, heeft den oogst der najaarsgranen boven verwachting bevoordeeld. Reeds is de gerst en rogge bijkans in het geheele land binnen, en als men geen regen krijgt, zal ook de tarwe in eene week verzekerd zijn. In België kan men wat hoedanigheid en hoeveelheid betreft, op een vrij goed gewas rekenen; in Frank-

rijk zijn de wintergranen minder gunstig uitgevallen, en stelt men het te kort op 10 miljoen mudden.

ZWITSERLAND.

De Bondsraad heeft eenstemmig besloten, dat de inwillingen aan Oostenrijk te doen, in het met dat land hangende geschil, de uiterste grens hadden bereikt.

De Bondsvergadering heeft, na het toestaan van den aanleg van vele spoorwegen, hare zittingen geëindigd tot 9 Januarij aanst.

LOMBARDIJE.

De maarschalk Radetzky heeft den uitvoer van granen uit dit Koninkrijk verboden. Uit verscheiden streken van Italie blijkt, dat er nog veel vrees voor mingunstigen oogst bestaat. Zoodra echter de aanvoeren uit de Zwarte Zee zullen plaats hebben, zal die voorzeker wijken. De besluiten tot verbod van den uitvoer zijn meer eene zucht om aan de volksmeening toe te geven, hoe verkeerd het ook klinke, uitvoer te verbieden en invoer te willen.

GRIEKENLAND.

Het land is rustig; alle gedachte aan oorlog tusschen Turkije en Rusland is verdwenen. De koningin H. M. J. terugkeer uit Duitschland met geestdrift ontvangen.

Het geschil tusschen de regering van Griekenland en die der Ver. Staten van Noord-Amerika over den zending King zal spoedig vereffend zijn.

TURKIJE.

De bekende tijding van Ruslands toetreding, tot de voorstellen der Weener conferentie heeft thans eene algemeene rijzing van de beursprijzen ten gevolge, ja te Parijs is die aanzienlijker dan men verwacht had. Den 8 dezer zijn de 3 pct. waarden wel drie franken gestegen.

Men schrijft uit Weenen, dat de conferentie is uiteengegaan, tot dat de antwoorden van de Russische en de Turksche regeringen zullen zijn ontvangen.

— De heer Granier de Cassagnac, die in den Parijschen Constitutionnel zoo menigwerf in de Oostersche zaak het oorlogsgerucht heeft aangeheven, is thans uiterst vredelievend gestemd.

— In Konstantinopel verkeerde men den 28 Julij nog in groote spanning, maar die zal na het bekend worden van Ruslands toetreding, wel geweken zijn.

De Porte verkeert ook in geldelijke moeijelijkheden. Den 22 waren alle pachas bij den grootvizier bijeengekomen, om over de zaak der nieuwe bank en der geldmiddelen te raadplegen. De bestuurders der bank schijnen van de Engelsche kapitalisten zoo goed als eene weigering te hebben ondervonden, indien de Ottomanische regering de leening niet waarborgden. Deze zou dus tot nadeeliger voorwaarden dan verleden jaar gesloten worden. Men had zelfs de 45 miljoen piasters (10 mill. Nederl.) niet kunnen vinden, welke de hoofdbestuurder der Bank zich verbonden had bij de Amerikaansche kooplieden op te nemen. Al die bezwaren schijnen de vestiging van de bank zeer te belemmeren, en zullen de Porte denkelijk verplichten, andere maatregelen te nemen tot het bevestigen van het crediet en het tegengaan van depreciatie van het papieren geld, waardoor de Staat en de handel zoo veel schade lijden.

— Lord Clauricarde heeft den 8 in het Britsche Lagerhuis weder vragen aan de regering gerigt over de Turksche zaak; — doch de post vertrok juist toen hij aan het woord kwam.

[Per telegraaf heeft men berigt uit Londen van den 9, volgens hetwelk de minister van Clarendon verklaard heeft, dat de beraadslagingen over de Oostersche zaak ontijdig waren; dat Engeland en Frankrijk niets zouden inwilligen wat de onafhankelijkheid van Turkije in het minst zou aanranden; en dat hij, minister, de onmiddellijke ontruiming van de Vorstendommen door de Russische troepen als eene *conditio sine qua non* van alle onderhandelingen beschouwde. — Die mededeeling werd met toejuichingen ontvangen.

Vóór dat het Parlement zal uiteengaan, zal, naar Lord Russell's verklaring in het Lagerhuis, de stand van zaken in het Oosten volkomen worden blootgelegd.

MEXICO.

Er heerscht hier te lande steeds spanning nopens de betrekkingen met de Ver. Staten, en nu bepaaldelijk over het verwijzen der Indianen van Californie naar Nieuw-Mexiko. Deswege is een protest naar Washington gezonden.

Santa-Anna houdt zich met een ontwerp bezig tot vereeniging van Kerk en Staat; alsmede tot regeling van den terugkeer der jesuiten in de hoofdstad.

VENEZUELA.

De bewegingen, welke dezen Staat in den jongste tijd weder verontrust hebben, bepalen zich nog maar tot eenige streken, en de regering hoopt ze ook spoedig te beteugelen.

La Guyara is nooit in de handen der oproerlingen gevallen, zoo als men beweerd had.

CHINA.

Men verzekert, dat de Fransche consul te Shanghai, even als de andere vreemde agenten, een onderhoud met de zegevierende opstandelingen te Nanking heeft gehad, en dat deze voortdurend de meeste welwillendheid jegens de Europeanen aan den dag leggen.

Omtrent het gerucht van den dood des Keizers verneemt men niets nader.

Binnenland.

's Gravenhage, 10 Augustus.

Wij vernemen, dat reeds gisteren als sprekers over de wet op de kerkgenootschappen waren ingeschreven de Heeren van Deinese, van Voorst, Meeussen en Reinders.

Heden werd in de Maliebaan door den Koning eene groote wapenschouwing gehouden over de troepen, uitmakende de bezetting van 's Gravenhage en Delft. Het fraaiste weder begunstigde deze revue. Er werden vele krijgsvruchtelingen zoo door de infanterie, kavallerie en artillerie afzonderlijk, als gezamenlijk uitgevoerd. Eene talrijke menigte bevond zich in den omtrek van het veld, om getuige van deze luisterrijke wapenschouwing te zijn.

* Men verneemt, dat den 15 dezer, bij gelegenheid van het te Frankrijk te vieren nationale feest, in de Roomsch-Katholieke kerk aan den Boschkant alhier, een plegtig *Te Deum* zal worden gezongen, zoo als het reeds in vorige jaren heeft plaats gehad. Des middags zal er door den Franschen gezant een officieel diner gegeven worden, tot welks bijwoning de ministers en de leden van het corps diplomatique genoodigd zijn. Des avonds zal het hôtel van de Fransche ambassade met gas verlicht worden.

Bij de gisteren gehouden verkiezing van een lid van den gemeenteraad, in plaats van wijlen Jhr. J. C. de Jonge, zijn ingekomen 842 briefjes. Van onwaarde 10 briefjes. Getal geldige stemmen 832. Volstreekte meerderheid 417. Gekozen: Jhr. Mr. W. A. C. de Jonge, met 439 stemmen. — Na den gekozen had de meeste stemmen bekomen Jhr. Mr. H. G. C. L. Janssens, die 287 stemmen heeft verkregen. Ten gevolge van deze benoeming is de Raad der gemeente 's Gravenhage weder geheel voltallig gemaakt.

* Gisteren avond had er eene vergadering van de afdeling 's Gravenhage der vereeniging tot bevordering van fabriek- en handwerkijverheid in Nederland plaats. Daarin werden de heeren Mr. W. Wintgens en Spruit, aftredende leden van het bestuur der afdeling als zoodanig herkozen. Vervolgens zijn behandeld de punten van beschrijving voor de algemeene vergadering der vereeniging, welke op Woensdag den 24 Augustus aanst. des voormiddags ten 11 ure, in de concertzaal te Leuwarden zal worden gehouden. Tot kandidaten voor het hoofdbestuur zijn, voor zooveel deze afdeling betreft, gekozen de heeren Mr. A. G. C. Alsché, van 's Gravenhage, J. A. Maas Geesteranus, te Delft, C. Verhagen te Goes en W. E. J. Tjeenk Willink te Zwolle (de drie eersten bij verkiezing, de laatste in plaats van den heer A. Simons, te Doetinchem, die voor de betrekking van hoofdbestuurder heeft bedankt). Tot afgevaardigden der afdeling naar de algemeene vergadering zijn gekozen de heeren Dr. Muller en Spruit. — In de volgende week zal de afdeling weder vergaderen, om te raadplegen over de kamer van koophandel en fabrieken, die alhier zal worden gevestigd.

** Onze correspondent te LEIJDEN zendt ons het volgende ter plaatsing toe:

Eene wet, regelende het toezigt op de kerkgenootschappen is een hors d'oeuvre in een tijd, dat in de protestantsche kerk de grootste onkerkelijkheid heerscht en, buiten den kring der protestantsche kerkgenootschappen, door het werk van onkerkelijke genootschappen en vereenigingen het bestaan eener protestantsche propoganda niet kan worden ontkend, in wezen, doel en middelen overeenstemmende met hetgeen men in den eed der R. C. bisschoppen ergerlijk en aanstootelijk acht. Waarin toch ligt het verschil tusschen hetgeen de R. Kerk eene heilige plicht noemt en de pogingen van protestantsche zendelingenootschappen, maatschappijen van *Welstand*, *Hulpbetoon*, *Unitas* en *Phylacterion*,

Bijbeldepôts en genootschappen, Evangelische verbonden, Vereenigingen en Maatschappijen, Veretigingen van Vrienden Israëls of van Christelijke vrienden.

Wat baat die Wet, zoo niet tevens het regt van vereeniging en vergadering wordt geregeld.

Immers, na de invoering der Bisschoppelijke hiërarchie hebben zich tot hare bestrijding twee vereenigingen te 's Gravenhage en te Arnhem gevormd van zeer ver-

schillenden protestantschen kleur, die zich vrijelijk in den Staat bewegen.

Bij de beoordeeling van het wets-ontwerp en van het onderscheid tusschen godsdienstige gezindheden en genootschappen of vereenigingen verwijzen wij naar eene beschouwing over de stelling van de *Nederlandsche Hervormde Kerk in den Staat*, in het Tijdschrift: de Vereeniging, van Maart 1851 voorkomende, waarin het beginsel wordt gehuldigd: *de Kerk is vrij, maar het regt van genootschappelijke vereeniging behoeft wettelijke regeling.*

De schilderij, voorstellende *De vertrouwelijke mededeeling bij kaarslicht*, geschilderd door den Heer J. Rosierse, te Dordrecht, is te Dublin op de tentoonstelling verkocht.

Gister had te Amsterdam in de kerk der Doopsgezinde gemeente de 69ste algemeene vergadering der Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen* plaats, onder voorzitterschap van Jhr. Mr. W. E. J. Berg van Dussen Muilkerk, die na eenige gepaste woorden tot opening, eene belangrijke rede hield, over de wijzigingen, die de statuten der Maatschappij achtervolgens hadden ondergaan. Een 150tal afgevaardigden en vele toehoorders woonden de vergadering bij, die daarna het verslag omtrent den toestand der Maatschappij aanhoorden. Daaruit bleek, dat de Maatschappij twee departementen had verloren en 7 nieuwe met 200 leden had aangewonnen, zijnde Buitenzorg [O. I.], Wieringerwaard, Tagal [O. I.], ter Aa, Scheemda, Meden en Sassenheim; zoodat thans het getal departementen 303 en dat der leden 14.854 bedraagt. Tot voorzitter van de algemeene vergadering is benoemd Dr. H. J. Spijker; er waren 82 prijzen wegens edelmoedige daden uitgereikt, de financiële toestand der Maatschappij was allezins voldoende te beschouwen. Daarna ging de vergadering over tot het aanhooren van onderscheidene rapporten en beraadslagen over gedane voorstellen, die op heden morgen ten 10 ure is voortgezet geworden.

X Uit ASSEN wordt ons het volgende geschreven

Zijn wij wel onderrigt, dan worden wederom door sommige predikanten in Drenthe, die daartoe door aanschrijving van hooger hand worden aangespoord, pogingen aangewend, om een petitionnement uit te lokken ten voordeele van het wets-ontwerp regelende het toezigt van den Staat over de onderscheidene kerkgenootschappen. Te Hardenberg zijn reeds adressen in dien zin aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal toegezonden.

Door het kerkbestuur en de leden der Israël. gemeente te Assen is dezer dagen een adres aan Z. M. den Koning gezonden, houdende verzoek, tot hereeniging met het voormiddag gemeenschappelijk ressort van Overijssel. Van dat adres zijn eensluitende afschriften opgezonden aan den heer Commissaris des Konings in Drenthe en aan de hoofd-commissie tot de zaken der Israëlieten te 's Hage.

△ Uit WINSCHOTEN wordt ons van den 8sten geschreven, dat ook aldaar een adres zal worden geteekend ten voordeele van de wet op de kerkgenootschappen. „Men zal zich herinneren“, aldus luidt het berigt, „dat meer dan honderd waarlijk verdraagzame en opregte Protestanten hier ter stede een adres geteekend hebben ter verwerping eener wet, die bestemd schijnt om wat er, sedert 1830, van ons landje is overgebleven, op nieuw door binnenlandsche twisten te doen verdeelen. Ds. Heringa Kuiper, over deze handeling vertoorn, heeft van den predikstoel daartegen geijverd en ten dringendste aangespoord, om nu een adres te teekenen tot aanneming van de wet, opdat „door het schuldig goddrag der eerst geadresseerd hebbende Protestanten, het ultramontanisme niet in de hand gewerkt worde!“

„Algemeen wordt er hier aan getwijfeld, dat Ds. Kuiper er in slagen zal, een genoegzaam aantal protestanten op te vinden, tot het teekenen van zoodanig adres. Bij de gegoeden en welgezinden is echter de verontwaardiging groot, dat men eene poging, om den vrede en de rust in het land te herstellen, van den gewijden kansel af, durft brandmerken als begunstiging van het ultramontanisme.“

□ Wij ontvangen van onzen correspondent uit de LANGSTRAAT het navolgende overzicht van den stand der gewassen: „Het bij uitstek gunstig weder der laatste dagen, maken zich de landbouwers bij de inzameling van den oogst zeer ten nutte.“

De Tarwe, Rogge en Garst, hoezeer in het voorjaar een heerlijk aanzien hebbende en eenen rijkelijken oogst voorspellende, hebben door de ongunstige weersgesteldheid gedurende de maanden Junij en Julij zeer veel geleden; behalve dat op vele plaatsen de hagelslag van 8 Julij groote verwoesting heeft aangerigt, zijn vele dier gewassen door den aanhoudenden regen meer geslagen, waardoor de hoedanigheid ligt en de opbrengst zeer middelmatig zijn zal.

De Boekweit, waarvan de cultuur zeer aanzienlijk mag

genoemd worden, had eveneens bij de opkomst een gewenscht aanzien; door de regen-, wind- en hagelvalgen had dezelve zoozeer geleden dat men nog op geen half gewas durfde rekenen. Door het gunstige weder heeft zich daarna dit gewas echter zoo goed hersteld en is alles, zelfs hetgeen door den hagel geheel afgeslagen was, op nieuw zoo ruim uitgeschoten en volkomen ontwikkeld, dat men daarvan gerust en volkomen oogst mag verwachten.

Wat den aardappel betreft, de ziekte in den stengel blijft op dezelfde hoogte en in de goede zandgronden strekt zich die kwaal in geringe mate tot de knol uit. De smaak is zeer goed; wij zien alzoo ook hiervan eene voldoende uitkomst te gemoet.

[*] Onze correspondent te 's BOSH meldt ons van den 9den het volgende:

Heden hadden alhier ter gelegenheid van het terugkeeren binnen deze stad der be kroonde liedertafel *Oefening en Uitspanning*, van het Arnheemsche zangersfeest, de volgende feesten plaats: Aan de limiten der stad werden de leden der liedertafel door de Regering der stad en verdere autoriteiten, vergezeld van eene eerewacht, verwelkomd; aan de Hinthamer-poort werd de liedertafel plegtig ontvangen, waarna de stoet in de volgende orde door de stad naar het Stadhuis trok: de optogt werd voorafgegaan door een detachement infanterie, gevolgd door de muziek der dienstdoende schutterij; daarop volgden de handboogschutterijen te dezer stede met derzelve banieren en insigniën, benevens de busschutterij *Vincit Concordia Fratrum*; de Harmonie door oefening volmaakter, de lieder-tafel *Brato* met hare banier; daarna de stedelijke regering, de commissie tot ontvangst der overwinnaars en daarna de eerewacht te paard, die de be kroonde liedertafel voorafging, gevolgd door hare honoraire leden, de hoornmuziek van het 4de regiment en de busschutterij Neêrlands weerbaarheid als eerewacht. De optogt werd gesloten door een nieuw detachement infanterie. Aan het Stadhuis gekomen, bood de stedelijke regering de eerewijn aan de be kroonde liedertafel aan, waarna de stoet uit een ging. Des namiddags ten zes ure vereenigde men zich op nieuw aan de Hinthamerspoort, waarna men den avond in gulle vrolijkheid en zonder eenige stoornis doorbragt; tot dat men zich des avonds ten 9½ ure naar het plein begaf, alwaar een fraai vuurwerk werd afgestoken. Dit feest, dat door het schoonste weder werd opgeluisterd, zal nog lang in het geheugen van de Bosschenaren blijven.

Volgens berigt van den procureur-generaal bij het Prov. Geregts-hof in Utrecht, is op 2 Augustus jl., bij hem ontvangen een blijkbaar valsch muntstuk van 2½ gulden, voerende het jaartal 1847, hetwelk in zijn geheel zoodanige overeenkomst heeft met het echte, dat het aanvankelijk slechts eenigermate aan de kleur en bepaaldelijk aan het gewigt te onderkennen is. (*Politiebl.*)

Men verneemt uit Woudrichem, dat het oude slot Loevestein ten deele gesloopt en in een bomvrij fort herschapen zal worden.

Bij Zr. Ms. besluit van den 8 Augustus 1853, n° 55, is benoemd tot notaris te Kuinre, arrondissement Zwolle, A. Höfelt.

Bij Koninklijk besluit van den 8 Aug. 1853, n° 33, is tot president van het gerechtshof van Suriname benoemd de heer F. M. C. Pels Rijcken, dusverre substituut-officier bij de arrondissements-regtbank te Arnhem, en tot lid van het gemeld gerechtshof de heer mr. G. de Meinertshagen, thans reeds als zoodanig fungerende.

Ingezonden Stukken.

Het Besluit van 4 Aug.

In der daad, men heeft niet ongelijk gehad met te beweren dat de afgetreden Ministers het welsprekendst door de handelingen hunner opvolgers zouden worden verdedigd.

Toen bij Koninklijk Besluit het staats-examen eerst gewijzigd en naderhand geheel werd afgeschaft, was er onder de organen der toenmalige oppositie, met uitzondering van de *Nederlander*, die den maatregel bij monde van den Heer J. B. goedkeurde, slechts eene kreet over het ongrondwettige dezer handelwijze. Volgens hun beweren kon, krachtens de Gwt., alleen door eene wet eene wijziging in het bestaande worden gebracht. Wraak werd er gereopen op den meeneedigen Minister, door wien de Grondwet werd getreden.

De meeneedige Minister treedt eindelijk af en wat doet nu zijn opvolger?

Juist hetzelfde; ook hij regelt de zaak met een Koninklijk Besluit; dus wederom eene handhaving, die in het water valt.

Ondertusschen: men moet ook jegens zijne tegenpartij de billijkheid in acht nemen. Ik wil van dien regel niet afwijken en erken dus gaarne, dat het tegenwoordige Ministerie het voorgaande niet, in alles navolgt. Er zijn zaken waaromtrent men aan het April Ministerie geene oorspronkelijkheid kan ontzeggen. Hebben b. v. ooit Ministers zulk eene verachting aan den dag gelegd van den regel, dat men aan eene beperking geen hatelijker karakter kan geven dan door er eene terugwerkende kracht in te brengen?

Als men met die terugwerkende kracht nog eenig doel kon bereiken, dan ziet men aldus, ofschoon zeer zeldzaam, weinig naauwgezette lieden er hunne toevlugt toe nemen. Maar welk doel meent de Heer van Reenen te bereiken met dat plagen van de studenten in de Medicijnen en in de Wis- en Natuurkundige wetenschappen, die in Sept. 1852 zijn ingeschreven, terwijl de studenten in de overige faculteiten van die terugwerkende kracht niets te vreezen hebben.

Sommige beweren, dat de Heer van Hall er de schuld van moet dragen. Toen de Heer Lightenveldt zich in den Ministeraad verzette tegen de terugwerkende kracht, die de Heer van Hall aan zijne wet van liefde en verdraagzaamheid gegeven heeft, en beweerde, dat de bewuste bepaling in alle landen der wereld als eene schreeuwende onbillijkheid beschouwd zoude worden, moet de Heer van Hall zeer koeltjes geantwoord hebben, dat de Minister voor de R. C. Zaken zich niet moest inbeelden dat hij hem, van Hall, daar iets nieuws mededeelde, maar trachten te begrijpen dat de wet nationaler zoude zijn naar mate men haar in het buitenland als onbillijker zoude beschouwen. Zijn oude vriend Gevers zoude er die "nationale eigenaardigheid" met genoegen in ontwaren. Dit gezegde van den Heer van Hall zoude de Heer van Reenen, die nog al aan distracties schijnt te lijden, niet goed begrepen hebben, hij zoude er uit begrepen hebben dat de terugwerkende kracht het kenteeken was van een nationalen maatregel; en van daar de bepaling die de studenten in de Medicijnen zoo met angst en schrik vervult.

Hoe dikwerf hebben wij in de laatste tijden niet hooren beweren, dat niets meer geusurpeerd was dan de reputatie van organieke kracht, waarmede de Heer Thorbecke het Departement van Binnenlandsche Zaken had aanvaard. De provinciale en de gemeente wet strekten ten bewijze dat de Heer Thorbecke eerder het meest disorganiserend hoofd van Nederland moest genoemd worden.

Wij weten niet of wij ons bedriegen, en zoo ja dan hopen wij te worden te regt gewezen; maar volgens onze wijze van zien is een organiserend hoofd een zoodanig, dat, wanneer het een maatregel beraamt, onder anderen het vermogen bezit van al hetgeen er mede in verband staat te kunnen overzien en alzoo voorkomt dat de resultaten van den nieuwen maatregel niet aandruischen tegen hetgeen door vroegere bepalingen wordt geëischt.

Daar dit vermogen zoo als bekend is den Heer Thorbecke geheel ontbrak, heeft hij plaats moeten maken voor den Heer van Reenen. Men heeft dus reden te verwachten dat deze Heer dit vermogen wel zal bezitten. Laten wij zien welke blijken hij daar van geeft.

Wij hebben reeds gezegd dat alleen de studenten in de Medicijnen en in de Wis- en Natuurkundige Wetenschappen van de terugwerkende kracht te lijden zullen hebben. Het nieuwe examen immers kan allen gevorderd worden van hen die hun mathematisch examen nog niet hebben afgelegd. De Juristen en Theologanten hebben het onstreeks de Kersvacantie, de Litteratoren tusschen de Paasch- en de grootvacantie ondergaan. Maar de Medici en de Mathematici leggen hun mathematisch examen te gelijk af met het Candidaats examen in de Wis en Natuurkundige wetenschappen en daar zij in den regel eerst na twee of drie studie jaren daartoe bekwaam zijn, zullen de meesten de pijnlijke operatie moeten ondergaan en, indien de examinatoren hun pligt doen, het grootere deel uit hoofde van gemis aan de door de reglementen vereischte kennis in het Latijn en vooral in het Grieksch zekerlijk met geen gunstig gevolg. Zij zullen dus worden afgewezen als niet "tot het aanhooren van hooger onderwijs behoorlijk voorbereid", terwijl om dit in het voorbijgaan te zeggen hier de meeste en te Leiden al de collegies der Medische Faculteit in de landtaal gegeven worden. — Wij zijn overtuigd dat degeen die den Heer Thorbecke "zoo gelukkig" vervangt aan dit alles niet gedacht heeft en nog minder aan het volgende.

Al de bewuste studenten hebben gedurende het verlopenen Akademiejaar de lessen over de Latijnsche en Grieksche Letterkunde bijgewoond, en natuurlijk daarvan testimonia ontvangen, welke testimonia volgens de reglementen moeten inhouden dat de lessen over de Grieksche en Latijnsche Letterkunde met vrucht zijn bijgewoond.

Derhalve zullen de leden der litterarische faculteit van dezelfde personen de verklaring afleggen: zij zijn niet behoorlijk voorbereid voor het aanhooren van hooger onderwijs, maar onze lessen hebben zij met vrucht bijgewoond.

Wij zijn het met de ministeriele organen volkomen eens, de Heer van Reenen is een zeldzaam Minister van Binnenl. Zaken; daarentegen hopen wij dat zij ons zullen veroorloven, er aan te twijfelen, of er in den Heer van Reenen zoo veel meer organieke kracht dan in zijn voorganger aanwezig is.

Op het wonderlijke besluit zijn nog meerdere aanmerkingen, wellicht van meerder gewigt te maken. Ik hoop dat de redactie van de Grondwet mij zal toestaan op de zaak terug te komen.

Utrecht 7 Aug. V. N.
[Het zal der Redactie aangenaam zijn, de verdere opmerkingen van V. N. in haar blad op te nemen.]

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 10 Augustus 1853.

Nederland. Pct.		Rusland.	
Ned. W. Schuld. 2 1/2	63 1/2	Hopel 1798/1816	5 109
Dito Certificat. 3	76 1/2	Dito 1828/1829	5 108
Dito Dito 4	95 1/2	Cert. 1831/1838	5 98
O. I. Leening. 4		Dito Dito	4 1/2
Amort. Syndic. 3 1/2	94 1/2	Dito Hope	4
Hand.-Maats. 4 1/2		Dito Stieglitz	4
Belgie.		Dito dito 5e Ser.	4
Certificaten. 2 1/2		Inschr. Assig. 6	
D° Rothschild. 2 1/2	53 1/2	Certific. dito. 6	
Frankrijk.		Polen.	
Obligatiën. 3		Obligatiën. 4	36 1/2
Spanje.		Oostenrijk.	
Nieuwe. 1	23 1/2	Metalliek. 5	82 1/2
Dito Buitenl. 3	47 1/2	Dito bet. Amst. 5	95 1/2
D° Binnenl. 3	43 1/2	Dito letter B. 5	95 1/2
Bew. Sp. Com. 6 1/2	6 1/2	Dito 1847. 2 1/2	42 1/2
Amort. Schuld. 5 1/2	5 1/2	Dito 1851/1852	2 1/2 42 1/2
Portugal.			
Londen. 5			
Dito dito 1853. 4	39 1/2		

Braz. bij Roths. p. s. 500. 5 pct. 98 1/2; Mexic., te Londen. 3 pct. 26 1/2; Dito Onb. 2 1/2; Venez. 3 1/2 pct. 37 1/2; Dito Uitg. 1 pct. 15 1/2.

De beurs was heden in Binnenl. zoo wel als Buitenl. fondsen zeer kalm, en de stemming algemeen minder gunstig.

FRANKFORT, Dingsdag, 9 Aug. 5 pct. Metalliek 86 1/2; W. Bank-aktien 1562; W. Loten fl. 250, 126; 1 pct. Spanje 23 1/2; 3 pct. dito 43 1/2; wissel op Ween. 110, Vaste beurs.

LONDEN, Dingsdag 9 Augustus. Consols op tijd 97 1/2; Mexico N. 3 pct. 24 1/2; Rusland 4 1/2 pct. 100 1/2; Spanje 1 pct. 23 1/2; dito Certific. 6 1/2; Holland 4 pct. 97 1/2; Portugal 4 pct. 43 1/2.

PARIJS, Dingsdag 9 Augustus. Fr. 4 1/2 pct. op t. 104.40; Dito 3 pct. op t. 80.10; Spanje binn. 3 pct. 43 1/2; dito 1 pct. 23 1/2; Belg. 4 1/2 pct. 98 1/2; Rusland 4 1/2 pct. 100; N. Metall. 5 pct. 97; Piemont 96.

MADRID, Zaterdag 6 Augustus. Spanje 3 pct. binnenl. 44 1/2; dito 1 pct. 23 1/2.

WEENEN, Dingsdag 9 Augustus. Nieuwe Metall. 94 1/2; dit Lett. B. 108 1/2; N. Bankact. 1412; Zilver 9 1/2; Londen 10.40; Parijs 128 1/2.

Advertentiën.

KLEINE BAZAR.

Veenestraat, 147, 's Hage.

Reiszakken, damestassen in fluche en in velours, spoorwegmandjes in gewonen en koffervorm, koffers, hoedendozen, parapluies, necessaires.

Haar-, kleer-, fluweel-, tand- en nagelborstels, achterkammen, fijne, friseer-, zak- en bandeaukammen, zeepen en reukwerken in groote verscheidenheid.

(44) H. MULDER.

Speciale Behandeling

van

ZENUW-ZIEKTEN,

door den eenigen bezitter van het middel van den WEL-EERW. PATER BONYVER.

Radicale genezing van vallende ziekte, moederweën, hoofdpijn, asthma, lamheid, rheumatisme en alle zenuw-ziekten. Consultatie kan schriftelijk genomen worden met franco brieven. Het middel is slechts te bekomen bij den heer NISSEN buiten de Kousche poort, bij Brussel, Keizerstraat 29. (45)

Bij A. BAEDEKER, te Rotterdam, is à 25 cts. verkrijgbaar gesteld:

DE MISBRUIKEN BIJ DE VERKIEZINGEN.

GESTAafd DOOR

Mr. H. J. van Buren.

AAN DE WAARHEID GETOETST DOOR

P. VAN DEN ABEND.

(46)

WATERGRAAFSMEER, 4 Augustus 1853.

Het jongste mijner kinderen, een jongetje van vijf verrel jaars, sukkelde van een half jaar af en was zoo vermagerd dat het een geraamte geleek; het werd zwakker en zwakker en kon op het laatst niets meer gebruiken als een weinig melk met twee deelen gekookt regenwater. De Docter vertrouwde in het geheim aan de Grootmoeder toe, dat het de kliertering had, waarvan het niet opkomen kon; dit is nog kort geleden gebeurd en nu is intusschen het kind zoo gezond en sterk, dat het de Revalenta van Dubarry te danken, waarvan het slechts twee dozen gebruikt heeft, die ik op aanraden van goede vrienden en met goedvinden van den Docter in het Verkoopshuis gekocht heb. Het lieve kind eet zijn pap gaarne en springt van blijdschap als het de Revalentatrommel ziet. De geheele buurt heeft mijn Kind in zijn ellendigen toestand gekend en kent ook de gelukkige wending, die plaats gehad heeft. Mijn naam is in de Meer zeer bekend en ik ben gaarne bereid alle verlangde uitkomst te geven. Wees zoo goed hieraan zooveel mogelijk openbaarheid te geven, enz.

M. ELSMAN.

DUBARRY'S REVALENTA heeft duizende lijdens geholpen van, de hemel weet hoeveel verschillende ziekten. Hierin ligt geen overdrijving, de vele attesten, die wij van alle Landen hebben, bewijzen het genoegzaam. Dit zuiverende en kracht en leven brengende voedsel heeft ook in ons Land reeds vele, zeer vele menschen geholpen en wij zouden zeer bekende en geachte namen kunnen noemen, zelfs onder den geneeskundigen stand, die er met lof van gesproken en bewijzen zijner geneeskracht gehad hebben, als wij maar de vergunning daartoe hadden. Eenige lijdens echter hebben ons uit erkentelijkheid en in de blijdschap van hun gemoed, even als Elsmans, schriftelijke verklaringen ter publicering toegezonden, waaronder: W. KOST in Amsterdam, die van eenen hevigen zevenjarigen maagkramp, die hem aan den rand des grafs gebragt had, genezen is. Van een Dienstmeisje in Leeuwarden, berigt de Heer POSTMA, dat zij van langjarige maagkramp en slechte spijsvertering zeer voorspoedig genas. BASTIANA QUIST te Colijnsplaat, van slechte spijsvertering en bloedopgeven. Eene Dame in Middelburg (berigt van KRIES) van maagpijn en maagzuur. Het Kindje van den Heer COLEN PAKBIER van den rand des doods. De Echtgenoot van den Heer DEKKER in Purmerend van eene hardnekkige maagziekte, enz. Velen heeft het van de koorts bevrijd, die lang te vergeefs daartegen medicineerden. Velen van verzwakking, waterzucht en nog meer van zwaarmoedigheid, flauwheid, onvermogen, congestien, constipatie, &c. &c.

DUBARRY DU BARRY'S Revalenta wordt verkocht in blikken dozen, van f 2, f 3 1/2, f 8, f 16, in onderstaande Depôts:

Amsterdam, Verkoopshuis.	Doesburg, H. Lebbink.	Harlingen, P. L. Mirande Pz.	Schiedam, Mej. A. B. Roepius.
Akkrum, Pieter K. de Groot.	Doestichem, W. J. Raadgeep.	Hasselt, H. J. v. d. Vecht.	Sneek, P. T. Potma.
Alkmaar, J. Brongers Gz.	Dokkm, A. Schaafsma.	Hindelopen, David de Jong.	Sittard, Colem Pakbier.
Almelo, C. Rossmark.	Dordrecht, J. Veth Jr.	Hoorn, L. B. Ruttenberg.	Tiel, L. Uhlfelder.
" R. Steenbergh.	Edam, J. F. Akkerboom Jr.	Kampen, Mej. M. Vooght.	Tilburg, C. H. Domhoff.
Amersfoort, G. C. T. v. d. Roemer.	" P. de Boer Pz.	Kollum, C. Nikot.	Utrecht, T. Uhlenbroek, Bakkers-
Apeldoorn, Bruno Tideman.	Enkhuizen, G. Rienderhoff.	Kuilenburg, J. N. Hondius.	brug.
Arnhem, R. B. de Roos.	" A. Dekema.	Lamswaarde, J. van Brabant.	" L. J. R. Bosch, Lijn-
" G. Rogmans.	Enschede, M. Zilverberg.	Leyden, A. Dirks.	markt.
" G. Holland.	" Wed. A. Stevens.	Leeuwarden, S. P. Postma.	
Assen, H. P. A. v. Gorcum.	Franeke, K. Drager.	" J. J. van Haagen.	Veendam, S. Savenye.
Axel, J. W. Verbeek Vrolijk.	Gemert, H. A. v. d. Willigen.	" A. van Wamel.	Viissingen, A. M. Kalbfleisch.
Beverwijk, Kühler.	Goes, C. Vreeke.	Maastricht, Primavési cadet.	Wageningen, W. J. Tibout.
Bergen op Zoom, D. Pouwels.	Gorredijk, S. G. Zwart.	Meppel, J. M. Barth.	Winschoten, G. Wasman.
Bodegr., J. B. E. C. Schlatman.	Gorinchem, H. Bodertj.	Middelburg, A. Engeler en O°.	Wijhe, Westhoff.
Bolsward, S. S. Oosterbaan.	Gouda, A. Goedraad.	Nijmegen, Gebr. Swemmeljaar.	Zaandam, G. Frauss, Apoth.
Boxmeer, G. Muller.	" van Frankenhuisen.	N. Diep, T. Groen, Verkoopsh.	Zalt-Bommel, H. G. Huyskes.
Breda, Wed. Wierox Folla.	Groenlo, J. H. Huyskes.	Oudshoorn, G. v. d. Boom.	" J. G. Bender.
" Kannemans v. Dashorst.	Groningen, C. Rijkers.	Olst, A. v. Enck.	Zutphen, J. H. A. Wansleven.
Delft, J. T. Wagner.	" M. Gaasbeek.	Pekel-A, J. T. Feldbrugge.	" Verkoopshuis Ulderink.
Delfzijl, A. W. C. Keyzer.	Haarlem J. P. Karthaus.	Purmerend, S. J. Veen.	Zwolle, A. A. v. d. Kolk.
Deventer, Wed. F. S. Louwerens.	" J. Larsen.	Roermonde, J. J. Roman.	" G. Elveld.
" J. Muller.	" Wed. de Lange en v. Ek.	" P. Hanrath.	Vianen, M. Verkerk.
" A. Milort.	's Hage, Sack en C°.	Rotterdam, J. A. Klinger & Comp.	
" J. L. v. Ruyven.	Harderwijk, Wed. G. Tjohoff.	Schagen, G. O. Koning.	

(47)